फलिन *a*. [फल्-इनच्] Fruitful, bearing fruit; ताम्बूलीपटलैः पिनद्धफलिनव्यानम्रपूगद्रुमाः Mal. 6. 19. **-नः** The bread-fruit tree.

फलिनी, -फली The Priyangu creeper; (said by poets to be the 'wife' of the mango tree; cf. मिथुनं परिकल्पितं त्वया सहकारः फलिनी च नन्विमौ R. 8. 61).

फलीकृ 8 U. To winnow, thresh, separate the grain from the husks.

फलीकरणम्, -फलीकारः 1 Winnowing, separating the grain from the husks. -2 husk, chaff, smallest grain etc; प्रजायामर्थप्रत्ययो धनदमिवाधनः फलीकरणम् Bhāg. 5. 3. 13; ईश्वरात् क्षीणपुण्येन फलीकारानिवाधनः Bhāg. 4. 9. 36.

फलीकृत *p. p*. Threshed, winnowed.

फल्कः A stretched out, expanded body.

फल्गु *a*. [फल्-उ गुक् च Uṇ. 1. 18] 1 Pithless, unessential; unsubstantial; सारं ततो ग्राह्यमपास्य फल्गु Pt. 1. -2 Worthless, useless, unimportant; 'फल्गु तुच्छमसारं च' Yādava.; तरीषु तत्रत्यमफल्गु भाण्डम् Śi. 3. 76. -3 Small, minute; नामरूपविभेदेन फल्ग्व्या च कलया कृताः Bhāg. 8. 3. 22. -4 Vain, unmeaning. -5 Weak, feeble, flimsy; फल्गूनि तत्र महतां जीवो जीवस्य जीवनम् Bhāg. 1. 13. 47. -6 Untrue. -7 Beautiful, lovely. **-ल्गुः** *f*. 1 The spring season. -2 The opposite-leaved fig-tree (Mar. बोखाडा). -3 N. of a river at Gayā. -4 A red powder of wild ginger (Mar. गुलाल) thrown by the Hindus over one another at the Holi festival. -5 (du.) (In astrol.) N. of a नक्षत्र. **-Comp.** **-उत्सवः** the vernal festival, commonly called *Holi*. **-द** *a*. avaricious. **-वाक्** a falsehood, lie. **-वाटिका** the opposite-leaved fig-tree.

फल्गुता, -त्वम् Worthlessness, vanity, insignificance; न हि गणयति क्षुद्रो जन्तुः परिग्रहफल्गुताम् Bh. 2. 9.

फल्गुन *a*. 1 Red. -2 Born under the constellation फल्गुनी. **-नः** 1 The month of Phālguna. -2 N. of Indra. -3 Of Arjuna.

फल्गुनालः The month of Phālguna.

फल्गुनी N. of a constellation (पूर्वा and उत्तरा); मैत्रे मुहूर्ते शशलाञ्छनेन योगं गतासूत्तरफल्गुनीषु Ku. 7. 6. **-Comp.** **-भवः** the planet Jupiter.

फाल्गुनिकः The month of Phālguna; L. D. B.

फल्यम् A flower, bud.

फा *m*. (Nom. फास्) 1 Heat. -2 Idle talk.

फाट् *ind*. An interjection of calling.

फाटकी Alum.

फाणि *f*. 1 Molasses. -2 Flour mixed with curds (करम्भ).

फाणितम् Raw sugar; इक्षोः रसस्तु यः पक्वः किंचिद् गाढो बहुद्रवः। स एवेक्षुविकारेषु ख्यातः फाणितसंज्ञया॥ Bhāva P.; condensed juice of sugarcane (Mar. काकवी); फाणितेषु मरिचाबचूर्णना सा स्फुटं कटुरपि स्पृहावहा N. 14. 118. -2 A product of milk (गोरसविकार); भक्ष्यान् फाणितसंयुक्तान् दत्वा सौभाग्यमृच्छति Mb. 13. 64. 13.

फाण्ट *a*. Made by an easy process, readily or easily prepared (as a decoction). **-टः, -टम्** An infusion, decoction; फाण्टमनायाससाध्यः कषायविशेषः Sk.; फाण्टचित्राम्रपाणयः Bk. 9. 17. (see the commentary: यदशृतमपिष्टं कषायमुदकसंपर्कमात्राद्विभक्तरसम् ईषदुष्णं तदल्पप्रयाससाध्यत्वात् फाण्टमित्युच्यते।); क्षुण्णद्रव्यफले सम्यक् जलमुष्णं विनिक्षिपेत्। पात्रे चतुष्पलमितं ततस्तु स्रावयेज्जलम्। सोऽयं चूर्णद्रवः फाण्टो भिषग्भिरभिधीयते Vaidyaka. **-ण्टम्** The first particles of butter produced by churning.

फाण्टकः A decoction, infusion.

फाण्डम् The belly.

फारी Black cumin (Mar. काळें जिरें).

फालः, -लम् 1 A ploughshare; Ms. 6. 16. -2 Separation of the hair on each side of the head (सीमन्तभाग); द्विफालबद्धाश्चिकुराः शिरःस्थितम् N. 1. 16. -3 A sort of spade. -4 A bundle. -5 The forehead (for भाल). **-लः** 1 An epithet of Balarāma. -2 Of Śiva. -3 The citron tree. **-लम्** 1 A garment of cotton. -2 A ploughed field. **-Comp.** **-आहत** *a*. ploughed, tilled. **-कृष्ट** *a*. 1 tilled. -2 produced by cultivation; न फालकृष्टमश्नीयात् Ms. 6. 16. (-ष्टम्) a ploughed field. **-गुप्तः** N. of Balarāma.

फालखेला A quail.

फालिका A slice, piece; मृदुव्यञ्जनमांसफालिकाम् N. 16. 82. ताम्बूल° bits of betel; N. 20. 82.

फाल्गुनः 1 N. of a Hindu month (corresponding to February-March). -2 An epithet of Arjuna; Mb. thus explains the epithet:— उत्तराभ्यां फल्गुनीभ्यां नक्षत्राभ्यामहं दिवा। जातो हिमवतः पृष्ठे तेन मां फाल्गुनं विदुः॥ -3 N. of a tree, also called अर्जुन. **-Comp.** **-अनुजः** 1 the month Chaitra. -2 the vernal season (वसन्तकाल). -3 an epithet of नकुल and सहदेव.

फाल्गुनालः = फाल्गुन.

फाल्गुनी The full-moon day of the month फाल्गुन; °भवः an epithet of the planet Jupiter.

फिः 1 A wicked man. -2 Useless or idle talk. -3 Anger.

फिट्सूत्रम् N. of a grammatical work by शान्तनवाचार्य.

फिङ्गकः The fork-tailed shrike; cf. कलिङ्ग.

फिरङ्गः 1 The country of the Franks (*i. e*. of Europeans). -2 A disease of the Franks, syphilis; also फिरङ्गामयः, -व्याधिः.